

święcona była sesja. Dyskusja ukazała jednocześnie wiele warunków potrzebnych dla uzyskania pełnej syntezy dziejów PPR, a przede wszystkim konieczności prowadzenia tych badań na szerokim, ogólnopolskim tle historii rozwoju i umacniania państwowości ludowej, systemu partii i stosunków politycznych, organizacji masowych, odbudowy gospodarki narodowej, kultury i oświaty, by w ten sposób uzyskać wszechstronny obraz procesu historycznego. Omawiana sesja Śląskiego Instytutu Naukowego stanowiła niewątpliwie poważny krok na drodze do realizacji tego postulatu badawczego.

J. S.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA W MOSKWIE

W dniach od 21 marca do 24 marca bieżącego roku odbyła się w Moskwie międzynarodowa konferencja naukowa z okazji 50-lecia ukazania się pracy W. Lenina, *Imperializm jako najwyższe stadium kapitalizmu*. Organizatorem konferencji był Instytut Gospodarki Światowej i Stosunków Międzynarodowych Akademii Nauk ZSRR, który przygotował na konferencję obszerny referat pt. *Nauka W. Lenina o imperializmie a współczesność*, charakteryzujący podstawowe prawidłowości i przemiany we współczesnym kapitalizmie. Obrady miały charakter szerokiej dyskusji nad przedstawionymi tezami. Bogata i wnikliwa dyskusja obejmowała szeroki wachlarz zagadnień, koncentrując się szczególnie na takich problemach jak: postępująca monopolizacja życia gospodarczego w krajach kapitalistycznych, narastający interwencjonizm państwowy, skutki rewolucji naukowo-technicznej, współzawodnictwo i wzajemne oddziaływanie obu systemów społeczno-gospodarczych, sytuacja i perspektywy krajów tzw. trzeciego świata, tendencje do internacjonalizacji gospodarki światowej, rola czynników politycznych w rozwoju gospodarczym kapitalizmu, sytuacja i pozycja klasy robotniczej we współczesnym kapitalizmie, tendencje do integracji gospodarczej, charakter cyklu koniunkturalnego itp.

W obradach wzięły udział delegacje z 34 krajów. W skład delegacji polskiej — której przewodniczył prof. dr Sylwester Zawadzki, z-ca sekretarza Wydziału I Polskiej Akademii Nauk — wchodził ponadto z ramienia PAN przedstawiciel Instytutu Zachodniego — dr Zdzisław Nowak i dr J. Rachocki, a z ramienia Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych — doc. J. Prokopczuk i dr W. Grabska. Delegacja polska brała aktywny udział w obradach. W swym wystąpieniu prof. dr S. Zawadzki przedstawił wnikliwą analizę problemów społecznych współczesnego kapitalizmu w aspekcie doktryny tzw. państwa dobrobytu. Dr Zdzisław Nowak skoncentrował się w swym wystąpieniu na problemach nierównomiernego rozwoju kapitalizmu, cyklu koniunkturalnego i stosunków gospodarczych Wschód-Zachód w aspekcie procesów integracji Europy zachodniej. Dr Janusz Rachocki w swoim wystąpieniu (przekazanym do protokołu konferencji) omówił niektóre zjawiska tzw. socjalnego manewrowania współczesnego kapitalizmu pod naciskiem świata socjalistycznego i ruchu robotniczego, szczególnie uwzględniając programy postępu socjalnego w ramach integracji zachodnioeuropejskiej. Sprawy skuteczności polityki „pełnego zatrudnienia” szeroko omówiła na przykładzie Niemieckiej Republiki Federalnej dr Wirginia Grabska, a aktualne problemy rozwoju państw afrykańskich przedstawił w swym wystąpieniu doc. J. Prokopczuk.

Dyskusja, prezentując nieraz kontrowersyjne poglądy, była bardzo rzeczowa i wnikliwa. Dzięki temu, jak i wzorowemu przygotowaniu organizacyjnemu, konferencja stała się poważnym wydarzeniem naukowym i wniosła duży wkład w marksistowską ocenę współczesnego kapitalizmu. Była ona również niezmiernie pożyteczna z punktu widzenia problematyki badawczej Instytutu Zachodniego, szczególnie niektórych silnie z tą problematyką związanych zakładów, jak i prowadzonej przez Instytut koordynacji badań nad współczesnym imperializmem.

Z. N.